

ת"פ 17269/04/16 - יהודה דוד וואלפא, יוסף פארג'ון נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בראשון לציון

09 אוקטובר 2016

ת"פ 17269-04-16 מדינת ישראל נ' וואלפא ואח'

בפני כב' השופט הבכיר, אברהם הימן
המבקשים (הנאשמים) 1. יהודה דוד וואלפא
2. יוסף פארג'ון
נגד
המשיבה (המאשימה) מדינת ישראל
החלטה

לפני בקשה לביטול כתב האישום מחמת טענות להגנה מן הצדק וטענות נוספות כפי שיפורט להלן.

כתב האישום.

כתב האישום מייחס לנאשמים עבירה של הטרדת עד לפי סעיף 249 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן- "חוק העונשין").

על פי העובדות המתוארות בחלק הכללי לכתב האישום, הנאשם 1 מכהן כרב העיר ראשון לציון למעלה מארבעים שנים ובמסגרת תפקידו זה אחראי, בין היתר, על נושא הכשרות בבתי העסק בראשון לציון. מפקחי הכשרות ומשגיחי הכשרות בבתי העסק השונים מצויים תחת אחריותו ופיקוחו.

במקרה של מחלוקת או ספק בנוגע למתן תעודת כשרות, הנאשם 1, מתוקף תפקידו, הוא הפוסק הסופי. נתנאל ברזילי (להלן- "ברזילי") עובד כמפקח כשרות בעיריית ראשון לציון, ומתוקף תפקידו כפוף הוא לנאשם 1.

בחודש נובמבר 2009 הגיש ברזילי תלונה במשטרה נגד הנאשם 1 בטענה כי ביצע עבירות פליליות במסגרת תפקידו כרב ראשי (להלן "התלונה" או "החקירה"). בהמשך נחקר ברזילי מספר פעמים נוספות בגין אותה תלונה. במאי 2011 ובמועדים מאוחרים לכך נחקר נאשם 1 באזהרה בגין התלונה. במהלך החקירה, ייצג הנאשם 2 את הנאשם 1, לרבות לצורך שימוע אשר נערך לנאשם 1 בפרקליטות מחוז מרכז בתאריך 28.11.11.

החל ממועד חקירת הנאשם 1 במשטרה, הפלה הנאשם 1 את ברזילי לרעה ביחס לשאר מפקחי הכשרות בעירייה, בכך שלא הסכים לחתום על תעודות כשרות אשר יצאו תחת ידיו של ברזילי, בטענה כי אין לו אמון בו, בכך שאמר לעובדים נוספים כי אינו מכיר בברזילי כמפקח כשרות, בכך שבירר פרטים על עבודתו באופן שונה מכפי שנהג בשאר בעלי התפקידים, ביחסו האישי כלפיו וכיוצא באלה. בנוסף, במהלך ישיבות של המועצה הדתית, אשר נערכו בשנים 2011-2012, אמר נאשם 1 לנוכחים כי ברזילי מסר במשטרה דברי הבל ושקרים, תוך שהוא מתייחס לנתונים מתוך החקירה. יחסו של הנאשם לברזילי, כמפורט לעיל, גרם לקושי בהתנהלות התקינה של מחלקת הכשרות, דבר שעורר

עמוד 1

דאגה אצל בעלי תפקידים במחלקה. על רקע הדברים האמורים, בחודש מארס 2012 או בסמוך לכך, קרא הנאשם 1 ליוסף רצאבי (להלן- "רצאבי"), אשר שימש כמזכיר מחלקת הכשרות במועצה הדתית בראשון לציון, ואמר לו שאם הוא מעוניין לערוך פיוס בינו לבין ברזילי, עליו להציע לברזילי לכתוב מכתב לפיו מסר במשטרה דברי כזב וְעָרַךְ דו"חות כוזבים. רצאבי סירב לעשות כן. בשנת 2014 מונה נאשם 2 מטעמו של נאשם 1 לתפקיד חבר המועצה הדתית ויו"ד ועדת הכשרות.

על פי עובדות האישום, הרב משה נחשוני (להלן- "נחשוני") משמש כרב פוסק בענייני כשרות בעיריית ראשון לציון. במחצית הראשונה של חודש ספטמבר 2014 או בסמוך לכך, בעיריית ראשון לציון או בסמוך לכך, פנה נחשוני אל ברזילי ואמר לו כי הוא מעוניין לערוך "סולחה" בינו לבין הנאשם 1. נחשוני הציג בפני ברזילי נוסח של הסכם פשרה בינו לבין הנאשם 1, אשר פרטיו המדויקים אינם בידיעת המאשימה, ואשר עליו ביקש ממנו לחתום. בתאריך 21.9.14 התקשר ברזילי אל הנאשם 2 והשניים החלו לשוחח על אותו "הסכם סולחה". במהלך השיחה הפציר הנאשם 2 בברזילי לחתום על מסמך אשר נוסחו כדלקמן: "הידיעות אשר הועדו נגד כב' הרב וולפא במשטרת ישראל נבעו מטעות וכבר בחקירה הוכח שאין נכונות. אני מתנצל ומבקש סליחתו של הרב". לאחר שברזילי השיב לכך בשלילה, במהלך השיחה, מסר לו הנאשם 2 כי אין המדובר במסמך משפטי וכי הנאשם 1 יתן לברזילי התחייבות בכתב לפיה לא יתבע אותו. בהמשך הוסיף הנאשם 2 שאם ברזילי יחתום על המסמך הזה הוא "יקרב את המשיח בעשר שנים", הפציר בו לחתום על המסמך באופן מיידי וזאת על מנת שהנאשם 1 ישוב ויחתום על תעודות כשרות אשר ברזילי אחראי עליהן ולא יחרים אותו. ברזילי מסר לנאשם 2 שהוא מסרב לומר שהעדות שמסר במשטרה בעניין נאשם 1 הייתה שקרית, ובתגובה אמר לו הנאשם 2 שהדברים לא יגיעו לידיעת המשטרה וכי אין פה עניין של שקר אלא הודאה בטעות. בהמשך אותו יום, הגיע ברזילי אל הנאשם 1 ושאל אותו האם יסכים לחתום על תעודת כשרות. נאשם 1 סירב ואמר לו כי הוא מבקש שיחתום על הדברים הבאים: "העדויות שהועדו אז נבעו מטעות והתברר בחקירה שזה לא נכון. אני מתנצל בפני הרב ומבקש את סליחתו. בוודאי שהדו"חות שלי יהיו נאמנים ומלאים".

נאשם 1 מסר לברזילי כי הוא מעכב את החתימה על תעודת הכשרות שמסר ברזילי עד למועד החתימה על המסמך כאמור. בתאריך 30.9.14 נערכה בין הנאשם 1 לבין ברזילי שיחה נוספת, במסגרתה שב וביקש ממנו לחתום על הנוסח כמפורט לעיל. ברזילי סירב לעשות כן. על כן נטען כי במעשיהם אלה הטרידו הנאשמים את ברזילי בנוגע להודעה שמסר בחקירה על פי דין. כתב האישום מייחס לנאשמים עבירה של הטרדת עד לפי סעיף 249 לחוק העונשין.

טיעוני בא כוח הנאשמים.

בא כוח הנאשמים עותר לביטול כתב האישום מחמת טענות אלה:

א. העדר כוונה להטריד עד. על פי טענה זו לנאשמים לא היתה מעולם כל כוונה להטריד את המתלונן בקשר לתלונה שהגיש נגד הנאשם 1 בגין חשד לביצוע עבירת שוחד. בא כוח הנאשמים מפנה להודעות שמסרו נחקרים בפרשה: הרב משה נחשוני, יו"ר המועצה הדתית מר דוד שילה, הרב יוסף חממי והנאשמים וטוען כי האמור בהם מלמד על העדר כוונה להטריד את העד. לטענתו חומר החקירה מלמד כי היוזמה לעריכת הסכם פיוס בין הנאשם 1 לבין המתלונן היתה יוזמה עצמאית מצד גורמים רבים במועצה הדתית, לרבות של הנאשם 2, על רקע תקופת ראש השנה ויום כיפור, במטרה לגשר בין

עמוד 2

הנאשם 1 לבין המתלונן ולשפר את האווירה הקשה ששררה במשך שנים. כמו כן טוען כי מתוך הודעתו של הרב משה נחשוני במשטרה עולה כי היוזמה הראשונית להחתמת הנאשם 1 והמתלונן על הסכם פיוס היתה שלו בעת שהוא וגורמים נוספים במועצה הדתית סברו כי התלונה נגד הנאשם 1 נסגרה בלא כלום. לטענת בא כוח הנאשמים, אף המרחק בין מועד מסירת התלונה ומועד השימוע לבין מועד הניסיון להסכם פיוס בין המתלונן לבין הנאשם 1 מלמד כי המגע עם המתלונן לא נעשה "בנוגע לעדות". כמו כן טוען בא כוח הנאשמים כי "יוזמת השלום" שיזם הנאשם 2 כפרי של רצון טוב היתה גלויה לעיני כל שעה שהנאשם 2 סבר שתלונת המתלונן נגד הנאשם 1 נסגרה בלא כלום לאחר שלא קיבל כל הודעה אחרת מטעם הפרקליטות לאחר שנערך שימוע בעניינה. עוד נטען כי ממקרא תמלול השיחה שהתקיימה בין המתלונן לבין הנאשם 2 וממקרא הודעתו של הנאשם 2 עולה כי המתלונן הוא שיצר עמו קשר, כי הוא לא הפציר במתלונן לחתום על הסכם הפיוס, כי כוונותיו היו טהורות למען עשיית שלום ולא היתה כל כוונה לעשות שימוש באותו הסכם. לטענת בא כוח הנאשמים, מתיק החקירה עולה אף כי המתלונן לא סבר שהנאשם 2 "מטריד" אותו בעת שהתקיימה שיחה ביניהם, הנאשם 2 לא הטיל בו חשש ולא גרם לשיבוש הליכי חקירה. על כן טוען בא כוח הנאשמים כי לא מתקיימים בכתב האישום אלמנטים רלבנטיים ליסוד העובדתי וליסוד הנפשי של העבירה.

ב. הגנה מן הצדק. על פי טענה זו הגשת כתב האישום מנוגדת לעקרונות של צדק והגינות משפטית ודינו להתבטל מכוח סעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), תשמ"ב-1982 (להלן - "חוק סדר הדין הפלילי"). לטענת בא כוח הנאשמים, ביום 1.7.15 פנה הנאשם 2 בכתב לפרקליטות וציין בפניהם כי תמוה בעיניו שלא קיבל לידי זימון לשימוע, יחד עם הנאשם 1, בגין עבירה של הטרדת עד, בעוד שהתיק נגד הנאשם 1 בגין תלונת המתלונן נגזז. המשיבה לא השיבה לנאשם 2 ולא הכחישה את דבר גניזת תלונת המתלונן נגד הנאשם 1. כמו כן מצאה לנכון להודיע להגנה על סגירת תיק התלונה בחלוף תקופה ניכרת מאז קיום השימוע, קרי כשש שנים כאשר במהלך התקופה נגרם לנאשם 1 עינוי דין. על כן נטען כי התנהלותה של המשיבה בנוגע לסגירת תיק התלונה נגד הנאשם 1 הינה התנהלות נפסדת המצדיקה את ביטול כתב האישום.

ג. הגנה מן הצדק. על פי טענה זו המשיבה וגורמי החקירה שמו להם למטרה לרדוף את הנאשם 1 עד אשר יודיע על התפטרותו ואולם הנאשם 1 לא נכנע לתכתיבים פסולים והתוצאה היא הגשת כתב האישום הנוכחי נגדו. על כן נטען כי המניע להגשת כתב האישום הינו פסול ודינו להתבטל.

ד. הגנה מן הצדק מחמת אכיפה בררנית. על פי טענה זו בניגוד לנטען בכתב האישום הנאשם 1 פסל את המתלונן מלשמש כמפקח כשרות מאחר שהגיש דו"חות כוזבים קודם לחודש נובמבר 2009, וכבר במהלך שנת 2007, עת התגלו לנאשם 1 דו"חות כוזבים של המתלונן במהלך ביקורות שנערכו על ידי מחלקת הכשרות הארצית. עוד נטען כי המתלונן הגיע לביתו של הנאשם 1 ואיים על אשתו הרבנית ז"ל בכך שאמר לה שאם הנאשם 1 לא יצא לפנסיה אזי יכנס לסרט אימה, כפי שאכן אירע באמצעות הגשת התלונה המופרכת שהגיש לאחר מכן נגד הנאשם 1. כמו כן נטען כי המתלונן הגיע למשרדי הרבנות הראשית לאחר שנודע לו כי בכוונת הנאשם 1 לעתור להדחתו בשל הגשת דו"חות כוזבים במטרה להעלים העתקים מן הדו"חות. בא כוח הנאשמים טוען כי המתלונן לא נחקר בגין עבירת האיומים

שביצע כלפי הרבנית ובגין גניבת חומר ממשרדי לשכת רב העיר, ומדובר באכיפה בררנית פסולה המחייבת את ביטול כתב האישום. לטענתו, החלטת המשיבה שלא לחקור את המתלונן בלתי סבירה ונגועה בשיקולים זרים ופסולים, וכי העדפתה ליתן "חסינות" למתלונן נעשתה מטעמים שרירותיים ותוך פגיעה בעקרון השיוויון באכיפה.

ה. הגנת טעות במצב דברים לפי סעיף 34' לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן- "חוק העונשין"). על פי טענה זו סברו הנאשמים בצדק כי תיק התלונה נסגר וכי על כן פעלו כפי שפעלו והמדובר בטעות במצב דברים.

ו. הגנת טעות במצב משפטי מכוח סעיף 34' לחוק העונשין. על פי טענה זו טענתם של הנאשמים היתה בלתי נמנעת באורח סביר בשים לב לכך שהנאשם 2 הבין במהלך השימוע כי תיק החקירה נגד הנאשם 1 נסגר ללא הגשת כתב אישום כפי שאכן אירע בסופו של דבר.

טיעוני באת כוח המאשימה.

באת כוח המאשימה עתרה לדחיית הבקשה לביטול כתב האישום מטעמים אלה:

א. מרבית טענות הנאשמים נוגעות לחומר הראיות בתיק ועניין ביסוד הנפשי ועל כן עליהן להתברר במסגרת הליך ההוכחות.

ב. הטענה בדבר טעות במצב דברים מבוססת על עובדות המצויות במחלוקת ועליה להיבחן במסגרת ההליך לגופו. כמו כן נטען כי עד הינו לעולם עד ללא קשר לשאלה אם תיק החקירה נסגר או לאו ועל כן פנייה הנעשית לעד על רקע היותו עד תוך בקשה לחזור בו מעדותו מהווה עבירה.

ג. באשר לטענה בדבר אכיפה בררנית נטען כי לא הוגשה תלונה כנגד המתלונן בגין עבירת איומים כנגד הרבנית המנוחה, כי ממילא מדובר בעבירה שנעברה לכאורה לפני שנים רבות ללא קשר לעבירה של הטרדת עד בגינה הוגש כתב האישום, וכי אין כל בסיס המצדיק טענה לאכיפה בררנית בטיעוני הנאשמים.

דין והכרעה.

בפתח הדיון ראוי לחזור פעם אחר פעם, על עניין מצער אשר סניגורים אינם מוצאים להפנימו. יש לבחין הבחן היטב בין

"טענות הגנה" לבין "טענות מקדמיות". מתוך הניסיון המצטבר במשך השנים, מתוך ההליך המכונה "מוקד פלילי", עולה כי סניגורים מוצאים להעלות "טענות מקדמיות" אשר אינן אלא טענות הגנה שבין היתר, הוכחתן מחייבת בירור עובדתי ולפיכך אין להן בסיס כ"טענות מקדמיות" אשר כידוע, נסמכות אך ורק על עובדות כתב האישום.

הנאשמים עותרים לביטול כתב האישום מחמת טענות אשר לשיטתם, מהוות טענות מקדמיות המצדיקות את ביטול כתב האישום בשלב המקדמי הנוכחי של ההליך המשפטי. עיינתי בטענות אלה של הנאשמים ודומה כי יש לשוב ולהעמיד דברים על מכונם.

טענות מקדמיות, כמשמען בסעיף 149 לחוק סדר הדין הפלילי, הן טענות אשר ראויות להישמע בשלב שלאחר תחילת המשפט, דהיינו בשלב שלאחר הגשת כתב האישום ובטרם בירור עובדתי. בשלב זה, המכונה שלב מקדמי, המסגרת העובדתית הניתנת לבחינה היא אך ורק המסגרת העובדתית הפרושה בכתב האישום וזו בלבד. ממילא ברור כי טענות המבוססות על עובדות החורגות מהמסגרת העובדתית שבכתב האישום אינן בבחינת "טענות מקדמיות" ואין מקומן בשלב זה של המשפט. יש וכי מאז הוחק סעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי ניטע בקרב סניגורים, נטע שגוי ומוטעה, לפיו דוקטרינת "ההגנה מן הצדק" הפכה מחריג לכלל וכי בשל משגה זה מוצאים סניגורים להיחפז ולהגיש בקשות לביטול כתב אישום על יסוד טענות הצריכות בירור עובדתי בשלב טרומי של ההליך המשפטי אשר אינו מתאים לטענות מסוג זה. לא ברור מקור הטעות: שמא משום חוסר ידיעה והבנת הדין או שמא משום מהלך טקטי או אולי משום תפיסה כנה, אך מוטעית של העניין. מכל מקום, ראוי כי צעדי הסניגורים יישקלו על ידם מראש באופן שזכויותיהם הדיוניות של הנאשמים ימומשו לטובת הליכים המתאימים לקידום הגנתם.

משאמרנו כך, הרי טענות בא כוח הנאשמים המבוססות על חומרי חקירה שבתיק החקירה - הודעות נחקרים לרבות הנאשמים ותמלול שיחות מוקלטות - אינן יכולות להישמע בשלב זה בו אין בית המשפט מוסמך להתייחס אלא לעובדות כתב האישום המונח לפניו. תיק החקירה אינו מונח בפני בית המשפט ועל כן הפניות בא כוח הנאשמים למצוי בו אינן במקומן וראוי היה כי יימנע מלשטוח טענות אלה בבחינת "טענות מקדמיות". הפועל היוצא מכך הוא כי הבקשה לביטול כתב האישום על יסוד הטענות אודות העדר כוונה מצד הנאשמים לבצע עבירה של הטרדת עד נדחית. טענות אלה, ככל שיועלו, יתבררו בשלב שמיעת הראיות, ואין בהחלטה זו למנוע בא כוח הנאשמים מלעשות כן.

דין דומה הוא לטענות בא כוח הנאשמים לביטול כתב האישום משום טעות במצב דברים או טעות במצב משפטי. טענות אלה מבוססות על סייגים לאחריות פלילית, שכידוע הנטל להוכיחן הוא על הנאשמים, ומשום כך, מקומן, בוודאי, להתברר בשלב שמיעת הראיות.

באשר לטענות בא כוח הנאשמים לביטול כתב האישום מחמת "הגנה מן הצדק" שעניינה בהתנהלות המשיבה בקשר למועד גניזת תיק התלונה נגד הנאשם 1 שהגיש העד ובקשר לרדיפת הנאשם 1, אף טענות אלה מתבססות על טענות עובדתיות, אשר מטבע הדברים מצויות במחלוקת, ואין זה השלב לבררן. על כן אף הן נדחות בשלב זה.

באשר לטענות בא כוח הנאשמים לביטול כתב האישום מחמת אכיפה בירנית: גם טענה זו מבוססת על טענות עובדתיות

לפיהן המתלונן ביצע, לכאורה, עבירת איומים ועבירה של גניבה במועדים מוקדמים למועדי האירועים נשוא תיק זה ואולם, כך על פי הטענה, נמנעה המשיבה מלחקור אותו בגין משיקולים פסולים. ספק רב אם יש בטענה זו לבסס אכיפה בררנית, מקום בו אין למצוא דימיון רלבנטי בין עניינם של הנאשמים לבין המיוחס למתלונן. כמו כן לא נטען, וככל הנראה שלא בכדי, כי הוגשו תלונות למשטרה בגין המעשים המיוחסים למתלונן ואף בכך להטיל ספק בכנותה ובתשתיתה של הטענה. מכל מקום, אין זה המקום הפרוצדורלי לקבוע מסמרות בסוגייה זו בשלב מקדמי זה. מדובר בטענה הנסמכת על עובדות שאין מקום לבררן בשלב מקדמי זה. ככל שבא כוח הנאשמים ימצא לנכון להעלותה בשלב המתאים, הרי שבוודאי שתתברר כדבעי.

לאור כל האמור, הבקשה לביטול כתב האישום נדחית. למען הסר ספק, וכך הוא הדין, יוער כי הנאשמים אינם מנועים מלהעלות טענותיהם ולהציג ראיות להוכחתן בשלב המשפטי המתאים.

בשולי החלטה זו, מצאתי להעיר הערה אשר ראוי כי תילקח לתשומת לב בא כוח הנאשמים וסניגורים אחרים. אילו במשפט אזורי עסקינן אזי ללא ספק היה מקום היה לחייב הנאשמים, בהוצאות משפט. טענותיהם כמפורט לעיל, אין בהן ממש כ"טענות מקדמיות", לשון המעטה, והיה ראוי להימנע מלהעלות טענות שאין מקומן הפרוצדורלי מתאים. יחד עם זאת, יש והגיעה העת לשקול חיוב הוצאות משפט גם בהליך הפלילי, ככל שבטענות חסרות בסיס מבחינה משפטית עסקינן. לא מצאתי במקרה זה לחרוש חריש ראשון בשדה בור זה אלא אשאיר השאלה לעתיד לבוא במקרים אחרים.

המזכירות תשלח החלטה זו לצדדים.

ניתנה היום, ז' תשרי תשע"ז, 09 אוקטובר 2016, בהעדר הצדדים.